

Základní škola a Mateřská škola Albrechtice

Adresa: Školní 20, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

Tel.: 596 428 447 | E-mail: sekretariat@zsalbrechtice.cz

IČO: 48004286 | Datová schránka: iaeqfxi

Web: www.zsalbrechtice.cz

System odhalování speciálních vzdělávacích potřeb ve škole

Úvod

Tento metodický materiál slouží jako praktický návod k včasnému odhalování speciálních vzdělávacích potřeb (SVP) dětí a žáků. Je určen pedagogickým pracovníkům i vedení školy.

Cílem je sjednotit postupy školy, podpořit pedagogy v každodenní praxi a zajistit systematickou, přehlednou a doložitelnou práci s dětmi a žáky se SVP.

Legislativní rámec

Pedagogičtí pracovníci se při práci s dětmi a žáky se SVP opírají zejména o:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon
- vyhlášku č. 27/2016 Sb.
- rámcové vzdělávací programy (RVP PV, RVP ZV)
- metodická doporučení MŠMT

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s dítětem a často také s rodinou dítěte. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neúspěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

a) **osobnost dítěte** – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka

b) **nepodnětné rodinné prostředí**, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

Základní škola a Mateřská škola Albrechtice

Adresa: Školní 20, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

Tel.: 596 428 447 | E-mail: sekretariat@zsalbrechtice.cz

IČO: 48004286 | Datová schránka: iaeqfxi

Web: www.zsalbrechtice.cz

Co sledovat – varovné signály v MŠ a ZŠ

Oblast vzdělávací a rozumová

- výrazně pomalejší tempo práce než u vrstevníků
- potíže s porozuměním pokynům
- nerovnoměrný vývoj schopností

Oblast řeči a komunikace

- opožděný vývoj řeči
- obtíže ve vyjadřování nebo porozumění
- chudá slovní zásoba

Oblast chování a emocí

- obtíže se soustředěním
- impulzivita, agresivita, stažení
- výrazná emoční nevyrovnanost

Oblast sociálních vztahů

- potíže v kolektivu
- konfliktní chování
- izolace od vrstevníků

Role jednotlivých pracovníků

- **Třídní učitel / učitelka MŠ:** systematické pozorování, první identifikace obtíží, komunikace s rodiči
- **Další pedagogové:** sdílení poznatků, uplatňování podpůrných opatření ve výuce
- **Výchovný poradce:** metodické vedení, pomoc s PLPP
- **Vedení školy:** organizační podpora, kontrola dokumentace

Základní škola a Mateřská škola Albrechtice

Adresa: Školní 20, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

Tel.: 596 428 447 | E-mail: sekretariat@zsalbrechtice.cz

IČO: 48004286 | Datová schránka: iaeqfxi

Web: www.zsalbrechtice.cz

Postup odhalování SVP – KROK ZA KROKEM

Krok 1: Pedagogické pozorování

Pedagog sleduje dítě/žáka minimálně 2–3 měsíce, zaznamenává konkrétní projevy (ne hodnocení osobnosti).

Krok 2: Konzultace v rámci školy

- konzultace s dalšími pedagogy
- případně s výchovným poradcem

Krok 3: Jednání se zákonnými zástupci

- sdílení konkrétních pozorování
- domluva na dalším postupu

Krok 4: Zavedení podpory 1. stupně (PLPP)

- zpracování PLPP
- cílená podpora v běžné výuce

Krok 5: Vyhodnocení PLPP

- po cca 3 měsících
- rozhodnutí o pokračování, úpravě nebo doporučení vyšetření v PPP/SPC

Krok 6: Spolupráce s PPP/SPC

- pouze se souhlasem zákonných zástupců
- realizace doporučených podpůrných opatření

Dokumentace

- záznamy z pedagogického pozorování
- PLPP
- záznamy z jednání s rodiči
- doporučení PPP/SPC
- IVP (je-li zpracován)

Základní škola a Mateřská škola Albrechtice

Adresa: Školní 20, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

Tel.: 596 428 447 | E-mail: sekretariat@zsalbrechtice.cz

IČO: 48004286 | Datová schránka: iaeqfxi

Web: www.zsalbrechtice.cz

Zásady dobré praxe

- včasnost a systematičnost
- konkrétnost záznamů
- partnerská spolupráce s rodiči
- ochrana osobních údajů

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické **diagnostice**, aby byly **odhaleny konkrétní příčiny** selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "školsky úspěšné děti".

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

1. **poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, integrace žáka, pedagogická intervence, speciálně pedagogická péče a vytvoření IVP;
2. **odchylka v celkové úrovni inteligence:** žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace - zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s SPP - integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených speciálně pedagogickým centrem;
3. **žáci**, jejichž neúspěšnost souvisí spíše s mimoosobnostními faktory - **sociálně znevýhodnění:** motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu;
4. **žáci s vysokou absencí** jsou také často ohroženi školní neúspěšností: **Žáci s vysokou absencí, nebo podezření na skryté záškoláctví** spadají do kompetencí **výchovného poradce**, který svolá schůzku se zákonnými zástupci a dále postupuje podle nastavených postupů školy - včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky např. plán dostudování učiva a termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči,

Základní škola a Mateřská škola Albrechtice

Adresa: Školní 20, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

Tel.: 596 428 447 | E-mail: sekretariat@zsalbrechtice.cz

IČO: 48004286 | Datová schránka: iaeqfxi

Web: www.zsalbrechtice.cz

kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory dítěte. Při neprospěchu žáka např. Plán pedagogické podpory.

Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory pro **žáky ohrožené školním neúspěchem** je souhrn opatření nabízených žákům a jejich zákonným zástupcům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným. Žák, pedagogové a zákonní zástupci svým podpisem uzavírají **dohodu** o společné podpoře žáka a o svých povinnostech, které tím na sebe berou. Nezbytnou součástí podpůrného plánu jsou tedy povinnosti jednotlivých stran a podmínky, za kterých škola od této dohody odstupuje. Hlavním opatřením je jednoznačně **zvýšená spolupráce se zákonnými zástupci**.

Po prvním čtvrtletí třídní učitelé domluví jednání se zákonnými zástupci neprospívajících žáků. Přítomni budou: **třídní učitel, zákonný zástupce, žák, speciální pedagog a učitelé daných předmětů**, kde žák neprospívá, nebo mu odložená klasifikace z důvodu nedostatku podkladů pro hodnocení. Zde se domluví možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Na tomto jednání bude předložen Plán pedagogické podpory a z jednání bude pořízen zápis, který podepisují všechny strany. Zákonní zástupci dostanou kopii zápisu domů, aby znali závazky své i dítěte.

Také se domluví termín další schůzky (přibližně za 3 měsíce), při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá **výchovný poradce**.

Na této schůzce dojde k **vyhodnocení Plánu pedagogické podpory** a rozhodne se, jakým způsobem bude spolupráce pokračovat:

a) Pokud se situace **nezlepšuje**, může být zákonnému zástupci nabídnuta **návštěva školského poradenského zařízení**.

b) Pokud některý z aktérů **neplní dohodnuté požadavky** pro podporu zlepšení školní výkonnosti dítěte, bude Plán pedagogické podpory **ukončen pro neefektivitu**.

c) Pokud Plán pedagogické podpory **naplnil svou funkci**, může být **ukončen** (žák dohnal nedostatky), nebo **může pokračovat dále** (podpůrná opatření prvního stupně formou pedagogické intervence). Poslední vyhodnocení Plánu pedagogické podpory bude na konci školního roku.

Základní škola a Mateřská škola Albrechtice

Adresa: Školní 20, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

Tel.: 596 428 447 | E-mail: sekretariat@zsalbrechtice.cz

IČO: 48004286 | Datová schránka: iaeqfxi

Web: www.zsalbrechtice.cz

Formy a metody práce

Pro úspěšnost podpůrného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané pedagogem, ke kterým může patřit zejména:

- a) **studijní plán**, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním);
- b) **užívání podpůrných aktivit** – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu;
- c) používání **podpůrných pomůcek** při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu;
- d) **domluva individuálních konzultačních hodin**, kdy si pedagog zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo;
- e) **pedagogická intervence** – možnost plnit zadané úkoly, pravidelné doučování jednou týdně (upevnění a dovysvětlení učiva)
- f) **předmět speciálně pedagogické péče** pod vedením speciální pedagožky pro žáky, jimž byla školním poradenským pracovištěm přiznána;
- g) **zadávání pravidelných úkolů** vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání doporučení práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem;
- h) **vedení písemných oznámení o průběhu podpory** – poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům přes systém ŠkolaOnline;
- i) **sledování týdenních pokroků**, kdy se rodiče mohou s žákem připravovat na výuku popř. ho pouze kontrolovat (splnění doporučení domácí přípravy, příprava na písemku, pomůcky do výuky);
- j) **pravidelná kontrola záznamů v žakovské knížce (nebo úkolníčku)**, kdy rodiče podepisují informace v žakovské knížce, popř. na ně reagují;

Základní škola a Mateřská škola Albrechtice

Adresa: Školní 20, 735 43 Albrechtice u Č. Těšína

Tel.: 596 428 447 | **E-mail:** sekretariat@zsalbrechtice.cz

IČO: 48004286 | **Datová schránka:** iaeqfxi

Web: www.zsalbrechtice.cz

Závěr

Metodický materiál podporuje jednotný a transparentní postup školy při práci s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

System odhalování speciálních vzdělávacích potřeb je nedílnou součástí inkluzivního vzdělávání školy. Jeho efektivní fungování přispívá k rozvoji potenciálu každého žáka a k vytváření bezpečného a podnětného vzdělávacího prostředí.

V Albrechticích 12. 1. 2026

Vypracovala: Mgr. Pavlína Charvátová, výchovný poradce